

ÅRSRAPPORT TKØ 2012

1. Oppsummering

Tannhelsetjenestens kompetansesenter Øst - TKØ er et IS (Interfylkeskommunalt samarbeid) etter kommunelovens § 27 er nå etablert i henhold til vedtak i fylkestingene / bystyret i Oslo. Det interfylkeskommunale samarbeidet var etablert 8. november 2011.

7 personer i noe over tre hele stillinger var tilknyttet TKØ i første halvår 2012. I annet halvår økte dette til 10 personer i ca. 4,2 hele stillinger. De fleste medarbeiderne er ansatt i Østfold fylkeskommune, mens medarbeidere i TOO er ansatt i Oslo kommune og Hedmark fylkeskommune.

Forskning og utviklingsarbeid, FOU, har vært TKØs hovedsatsning i 2012. Det er gjennomført flere kurs og TKØ har støttet og bidrar til flere FOU-prosjekter i fylkeskommunene og privat tannhelsetjeneste.

TKØ etablerte i 2011 eget nettsted (www.tkost.no). Nettsatsningen har fortsatt i 2012 med utvikling av flere E-læringsprogram.

TKØ har vært finansiert via statlige tilskuddsmidler og tilskudd fra deltakerfylkene i 2012.

2. Organisering

TKØ er etablert som Interfylkeskommunalt / kommunalt samarbeid etter kommunelovens § 27. De styrende organer for TKØ er representantskap og styre. Fylkestingene / bystyret i Oslo oppnevner hvert sitt medlem til representantskapet. Representantskapet har oppnevnt styre som består av et medlem fra hvert fylke og en representant fra Det odontologiske fakultet Universitetet i Oslo.

Representantskapet har i 2012 bestått av:

- Akershus fylkeskommune, Hilde Kløvfjell, assiserende fylkesdirektør
- Østfold fylkeskommune, Inger-Christin Torp, leder av opplærings-, kultur og helsekomiteen.
- Hedmark fylkeskommune, Gunn Randi Fjæstad, fylkespolitiker /Aasa Gestvang, fylkesråd
- Oppland fylkeskommune, Ola Selvaag, juridisk rådgiver
- Oslo kommune Bjørg Månun Andersson, kommunaldirektør

Det har vært avholdt to møter i representantskapet i 2012.

Styret har i 2012 bestått av:

- Østfold fylkeskommune, Kirsten Halonen, overtannlege.
- Akershus fylkeskommune, Kirsten Ahlsen, direktør for tannhelsetjenesten
- Hedmark fylkeskommune, Clas Nesheim, fylkestannlege.
- Oppland fylkeskommune, Bjørn Ellingsæter, fylkestannlege
- Oslo kommune, Bjørn Horgen Ellingsen, direktør for tannhelsetjenesten i Oslo

- Universitetet i Oslo, odontologisk fakultet Pål Barkvoll, leder for klinikk for klinisk odontologi/dekan

Styret har hatt 4 møter i 2012.

Den nåværende styringsmodellen har vist seg utfordrene etter hvert som det i løpet av 2012 er etablert klinisk virksomhet i TOO prosjektet. Klinisk virksomhet må knyttes til et ansettelsesforhold pga datatilgang og pasientsikkerhet og å drifte en organisasjon med ansatte i forskjellige juridiske enheter er utfordrene. Styret og representantskap vedtok derfor i 2012 at det i løpet av 2013 skal utredes en alternativ organisasjonsform som forutsetter at TKØ blir egen juridisk enhet.

3. Ansatte og ansettelsesforhold

Organiseringen som et IS innebærer at ingen kan være ansatt i TKØ. Personellet som er tilknyttet TKØ er ansatt i en av enhetene i samarbeidet. Personellet i TKØ er enten ansatt i Oslo kommune (ansatte ved TOO-prosjektet), Østfold fylkeskommune eller Hedmark fylkeskommune.

Følgende personer har vært tilknyttet TKØ og finansiert gjennom samarbeidet i 2012:

Stillingsbetegnelse	Ansatt i	Stillingsstørrelse og tid
Konstituert leder	Østfold fylkeskommune	100 % stilling
Forskningsleder Forsker	Østfold fylkeskommune	50 % stilling 1/1-30/6 20 % stilling 1/7-31/12
E lærings-koordinator	Østfold fylkeskommune	60 % stilling
Forsker	Østfold fylkeskommune	20 % stilling
Tannlege tilknyttet TOO prosjektet	Hedmark fylkeskommune	20 % stilling
Tannhelsesekretær tilknyttet TOO prosjektet	Hedmark fylkeskommune	20 % stilling
Biostatistiker		Timelønn. Avtale om 30 timer i 2012
Tannlege tilknyttet TOO- prosjektet TKØ	Oslo kommune	40 % stilling
Psykolog tilknyttet TOO- prosjektet TKØ	Oslo kommune	80 % stilling fra 1. juni
Tannhelsesekretær tilknyttet TOO-prosjektet TKØ	Oslo kommune	40 % stilling fra 15. august

Konstituert leder har hatt fast ansettelse. Forskerne og e-læringskoordinatoren har hatt fast ansettelse fra 1. juli. De øvrige er ansatt i prosjekt stillinger.

4. Lokalisering

TKØ er foreløpig ikke lokalisert i egne lokaler. TKØ har i møte med HOD i desember 2012 fått klare signaler om at det er ønskelig å starte prosjektering for å etablere TKØ i egne lokaler med klinisk aktivitet i løpet av 2014.

I 2011 var det utredet lokalisering i mulig nytt bygg for Institutt for klinisk odontologi ved Det odontologiske fakultet Universitetet i Oslo. Det kan nå se ut til at det i stedet blir en påbygging / ombygging på nåværende tomt og mulighet for inkludering av TKØ er mer usikker. TKØ har meldt sin interesse for permanente lokaler i et nytt bygg planlagt for ny storbylegevakt i Oslo. I utgangspunktet var bygget tenkt lokalisert på området til Ullevål sykehus. Imidlertid er avklaring rundt lokalisering forskjøvet, da Oslo kommune har besluttet at det nå skal utredes om ny storbylegevakt skal lokaliseres på arealene rundt Rikshospitalet/Gaustad området. Uavhengig av hvilken løsning Oslo kommune velger, ligger en permanent ny ordning for storbylegevakt i Oslo langt frem i tid. TKØ vil derfor arbeide for alternative forslag til midlertidig lokalisering.

TKØs administrasjon holder i dag til på Hammersborg Torg 3, samlokalisert med administrasjonen til tannhelsetjenesten i Oslo kommune. TKØ har også mulighet til kontorplass i ØFK enkelte dager i uken. For kontorlokaler på Hammersborg Torg og i Sarpsborg betales en årlig leie. Fra 1. juli 2013 flytter administrasjonen i tannhelsetjenesten i Oslo til nye lokaler for å samlokaliseres med den øvrige helseetaten i Oslo kommune. TKØ vil da være nødt til å finne nye kontorlokaler enten i samlokalisering med Helseetaten eller annet sted.

TKØ har inngått leieavtale med Oslo kommune, Helseetaten- avd. tannhelsetjenesten, om leie av lokaler ved Lillo tannklinikk til utredning og behandling av pasienter i TOO-prosjektet. Tannlege og tannhelsesekretær i 40 % stilling, samt psykolog holder til her. Ansatte i Hedmark som er tilknyttet TOO prosjektet har arbeidsplass på Elverum, men holder kontakt med TKØ via møter og e-post.

5. Forskning

Forskning har vært hovedsatsningsområdet for TKØ i 2012. Flere nye prosjekt er blitt etablert og støttet, og etablerte prosjekt har blitt fulgt opp. Forskningsaktiviteten har hatt hovedvekt på å initiere og støtte FOU prosjekter i vår region. Dette innebærer regelmessige møter med prosjektdeltakere.

Forskning er tema på alle møter i styringsgruppe / styre. Forskningsleder/forsker i TKØ har deltatt på møter / seminarer med innlegg om forskning i tannhelsetjenesten, også i andre regioner. På TKØs nettsted er det en egen fane om FOU som har fått mye ros fordi den inneholder mye relevant stoff. Fra sommeren 2012 reduserte forskningslederen sin stilling og gikk ned til 20 % stilling som forsker i TKØ. I tillegg er det tilsatt en forsker i 20 % stilling, som har bidratt til veiledning og drift av prosjekter, strategisk arbeid og til TKØs nettsider. Ved utgangen av 2012 er det ansatt fast to forskere i hver 20 % stilling ved TKØ.

Nettverksarbeid

TKØ deltar i et nettverk mellom tannhelsetjenestens og allmenntannmedisinske forskningsmiljøer. Det har vært to møter i nettverket i 2012. Målet med nettverket er å etablere en infrastruktur som kan gi data fra de to tjenestene slik at det ikke blir nødvendig å etablere slik infrastruktur for hvert enkelt forskningsprosjekt. Helsedirektoratet har bevilget 1

mill kroner til utredning av forskningsnettverk i de to helsetjenestene. Pengene ble bevilget sent i 2012 og vil bli søkt overført til 2013.

Kurs

TKØ arrangerte i samarbeid med Kunnskapscenteret introduksjonskurs til klinisk forskning i februar 2012. I september holdt Morten Fagerland, Nina J Wang og Tirill Willumsen videregående kurs «kom i gang med FOU» kurs for 6 påmeldte. Noen av kursdeltakerne er etter dette i gang med konkrete prosjekter under veiledning fra TKØ

Forskning i TOO-prosjektet

TKØ ved forskningsleder har hatt ansvaret for de nasjonale kompetansehevende kursene innen TOO-prosjektene der forskning og kunnskapsutvikling i TOO prosjektet jevnlig har vært tema. Det er oversatt et internasjonalt verktøy for score av tannlegeskrekk til norsk. Planen er at dette skal evalueres gjennom et forskningsprosjekt.

Endoprosjektet

I studien «Endodontisk sykdom hos pasienter som oppsøker allmentannleger i Norge» har det i 2012 blitt skrevet en artikkel som i januar 2013 er godkjent for publikasjon i NTF tidende. Arbeidet med skrivingen har foregått i en gruppe av 6 spesialister i endodonti, konstituert leder i TKØ Sissel Bjørntvedt og forskningsleder/forsker Tirill Willumsen. Det har vært et omfattende arbeid å skrive i en stor gruppe med til dels lite kunnskap om vitenskapelig skriving fra før, men TKØ har høstet nyttig erfaring gjennom denne prosessen. Prosjektet avsluttes med publikasjonen.

Østfoldprosjektet

I Østfold er det innført samarbeidsavtaler mellom fylkeskommunen (tannhelsetjenesten ved fylkestannlegen) og kommunene (omsorgstjenesten ved rådmann) vedrørende forebyggende arbeid og tannbehandling til pasienter i sykehjem. Det er gjennomført en studie for å måle effekten av samarbeidsavtalene etter ett år.

I 2012 ble det publisert en artikkel i papirutgaven av det internasjonale tidsskriftet Gerodontology fra prosjektet; Are the barriers to good oral hygiene in nursing homes within the nurses or the patients?». Det vil foregå ny datainnsamling i 2013 og 2016 som oppfølging av prosjektet.

Prosjekt om forebygging

I 2012 startet planlegging av en spørreskjemaundersøkelse som skal kartlegge hvilke forebyggende råd og tilbud barn og unge får i Tannhelsetjenesten i vår region, og hvilke råd som blir gitt av helsesøstre. Undersøkelsen skal gå til både tannleger, tannpleiere, tannhelsesekretærer og helsesøstre i regionen og vil bli gjennomført ved hjelp av quest-back spørreskjema i 2013. Undersøkelsen blir ledet av forsker, professor Nina Wang.

Bivirkningsprosjektet

TKØ har i 2012 deltatt i et prosjekt om bivirkninger fra amalgam. Prosjektet ledes av Bivirkningsgruppen i Bergen. Prosjektet er fortsatt i en startfase. TKØ har rekruttert tre prosjektannleger – to private og en offentlig tannlege som skal kontrollere fyllinger som skiftes ut. TKØ har hatt to møter med Bivirkningsgruppen angående prosjektet i løpet av 2012.

6. E-læring

Etter at e-læringsprogrammet «Smittefritt på tannklinikk» ble lansert på slutten av 2011, har TKØs satsing på e-læring økt. I løpet av året er det utviklet og lansert tre nye program: Immunologi, Smittevern (miniversjon og variant av «Smittefritt på tannklinikk») og Instrumentlære. I disse programmene er det mulig for tannhelsepersonell å gjennomføre kunnskapstester.

Tilbakemelding fra tannlege i privat tannhelsetjeneste

Ville bare gi deg en tilbakemelding på hygienemodulene som vi har funnet på nettet på sidene til helsekompetanse Øst : det fungerer slik intensjonen har vært.

Dette er midt i blinken for oss. Vi har nå 6 tannhelsesekretærer, 3 med autorisasjon, 2 med legesekretærkompetanse og 1 med lang erfaring..... Disse sidene gjør at vi kan kvalitetssikre at vi gjør arbeidet riktig.

Det gjør oss trygge med hensyn på opplæring av ny-ansatte og ikke minst elever som er utplassert. Det holder oss oppdatert til dagens standard og dokumentasjon til vårt HMS-system.

Vi skal ta for oss disse modulene på personalmøter nå fremover.

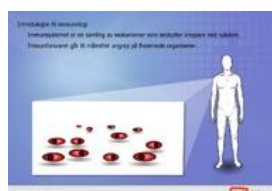
Det gir en generalisering: slik er det hos andre, slik skal det være hos oss! Det skal etterhvert inngå i en arbeidsinnstruks.

Tusen takk for et veldig viktig dokument i hverdagen!

Alle e-læringsprogram er tilgjengelige på TKØs læringsportal (<http://www.tkost.no>) sammen med andre relevante program for tannhelsepersonell. I 2012 er det lagt vekt på god forvaltning og forbedring av de programmene vi har. Det er kontinuerlig behov for videreutvikling og oppdatering for å holde programmene aktuelle. Det har vært arbeidet med supplering av innhold, videreutvikling av kunnskapstestene og tilpasning til mobile plattformer.

Bruken av TKØs e-læringsprogram har økt betydelig det siste året. Ved bruk av «Smittefritt» er det valgfritt om man ønsker å registrere seg og motta diplom eller om man gjennomgår programmet uten å registrere seg. Ti har gjennomført og ca. 90 har påbegynt programmet, men TKØ har fått flere tilbakemeldinger på at det brukes i grupper, på personalmøter etc. Programmene brukes også av tannhelsepersonell fra andre deler av

landet. De har hovedsakelig vært markedsført gjennom vår læringsportal (<http://www.tkost.no>), nyhetsbrev og presentasjoner samt i noen møter.

7. Fagutvikling og kursvirksomhet

TKØ har gjennomført følgende arrangementer og kurs i 2012:

- Februar: Introduksjonskurs til klinisk forskning. Varighet 2 dager
- Februar: Strategiseminar for representantskap og styre. Varighet 1,5 dag
- Juni: Personalseminar. Varighet 1 dag
- Juni: Møte for avdelingsledere, enhetsledere og virksomhetsledere fra sykehjemmene som har deltatt i pleie-prosjektet samt tannpleiere i Tannhelsetjenesten i Østfold

8. Prosjekt for å utvikle et tilrettelagt tannhelsetilbud til tortur- og overgrepsofsatte og personer med odontofobi

TKØs TOO satsning har vært todelt. TKØ har ledet arbeidet med å utvikle et nasjonalt kompetansehevingsprogram for medarbeidere i TOO prosjekter og har også utviklet sitt eget TOO prosjekt.

Tidligere forskningsleder, nå forsker i TKØ, har vært leder av arbeidsutvalget for kompetanseheving i TOO-prosjektet med ansvar for både organisatorisk og faglig program for 4 samlinger. Samlingene har alle gått over 3 dager i mars, mai, oktober og november. Kursene har hatt ca. 25 deltagere som er tannleger, psykologer og en lege.

I november ble det også arrangert et nasjonalt kurs med varighet 1,5 dag for tannhelsesekretærer i TOO-teamene.

For TKØs TOO prosjekt har hovedaktiviteten har vært ansettelse av personell til teamene og kompetanseheving for disse, etablering av klinikk, organisering av tilbudet og etablering av rammer og struktur for videre drift.

Det etablert to team, et i Hedmark og et i Oslo.

Teamet i Hedmark består av:

- Tannlege 20 % stilling
- Tannhelsesekretær 20 % stilling

Teamet i Oslo består av:

- Tannlege 40 % stilling
- Psykolog 80 % stilling fra 1. juni 2012
- Tannhelsesekretær 40 % stilling fra 15. august 2012

Administrative forhold:

- Etablert kliniske lokaler på Lillo tannklinikk beliggende i Storo Storsenter, Oslo.
- Etablering av interne administrative rutiner og prosedyrer og pasientbehandling.

Systematisk kunnskapsutvikling:

- Gjennomført 4 kompetansehevende samlinger i Oslo (a 3 dager hver) sammen med de andre kompetansesentrene i landet.
- Besøkt TOO team Ved TkNN og i Tønsberg.
- Deltakelse på Ulf Berggren Symposium i Gøteborg.
- Kompetansehevende kurs i regi av Regionalt senter mot vold og traumatisk stress (RVTS).
- Psykologen har deltatt på flere kurs for psykologer med temaer rettet mot TOO.

Tverrfaglig samarbeid med ulike fagmiljøer:

- Samarbeidsmøter med RVTS
- Samarbeidsmøter med Nora Sveaas (Psykolog UiO, spesialist som arbeider med mennesker som har vært utsatt for tortur)
- Møte med brukerorganisasjon for torturoverlevende
- Møter med Tannhelsetjenesten i Oslo

Utadrettet virksomhet:

- Gjennomført 3 foredrag for samarbeidspartnere (Støttesenteret mot incest i Oslo, Elverum tannklinikk og tannhelsetjenesten i Oslo)
- Informasjon om prosjektet på distriktsmøter i Oslo og klinikk møte i Hedmark
- Tilbudet har blitt profilert i Tannlegeforeningens Tidende, Støttesenteret mot incest (SmiO) sitt blad "Ikke Stikka"
- Rekruttering av pasienter; brosjyre og rekruttering fra SmiO
- Markedsføring av tilbudet på TKØs nettside.

Behandlingsmetode og veiledning:

- Utvikling av metode for pasientbehandling.
- Veiledning av tannlege i Hedmark

Pasientbehandling ved utgangen av 2012:

- 5 pasienter under behandling
- 15 pasienter registrert for behandling

Pasientbehandlingen hadde sin spede begynnelse fra september 2012. De fleste pasienter var henvist fra SmiO. Etterspørselen etter tilbudet har vært stort til tross for beskjedne markedsføring. For å behandle flere pasienter i 2013, vil det bli lagt vekt på å etablere faste rutiner og oppnå mer effektiv drift. Basert på vår erfaring med behandling av pasienter, vil vi videreutvikle metoden for behandling og etterprøve denne. Det foreligger planer for forskningsarbeid på ulike aspekter av pasientbehandlingen.

9. Drift - aktivitet for prosjektleder / konstituert leder

Konstituert leder har ivaretatt de fleste administrative funksjoner. Når det gjelder regnskaps- og rapporteringssystemer, lønn og reiseregning og IT tjenester, benyttes

Østfold fylkeskommunes tjenester. Personell knyttet til TOO er ansatt i Oslo kommune. Dette medfører en del administrative utfordringer.

Foruten administrativt arbeid har leder deltatt i en rekke møter og aktiviteter:

- Distriktsmøter i AFK for informasjon om TKØ og E-læring.
- Personalsamling FFT for markedsføring av «Smittefritt»
- Gjennomført to ansettelsesprosesser med utlysninger og intervjuer.
- Deltatt i utredning av skisseprosjekt for ny storbylegevakt
- Ledet arbeidet med videreutvikling av "Smittefritt på tannklinikk".
- Arbeidet med og planlagt videre satsning på e-læring
- Redaktøransvar for nettstedet
- Arbeidet for å etablere TOO prosjektet for TKØ
- Deltatt i forskningsaktiviteter enten sammen med forskningsleder eller alene
- Deltar i odontologisk referansegruppe i Helsebiblioteket
- Nettverkssamlinger for ROK (Regionale Odontologiske Kompetansesentre)
- Fylkestannlegemøter
- Konferanse om pasientsikkerhet

10. Økonomi

Statlige midler gitt via Helsedirektoratet har i hovedsak finansiert TKØ i 2012. Fylkeskommunene har bidratt med midler til etterutdanning, e-læring og nettsted, styre og representantskap.

TKØ hadde 2012 små inntekter fra kursavgifter og foredragsvirksomhet.